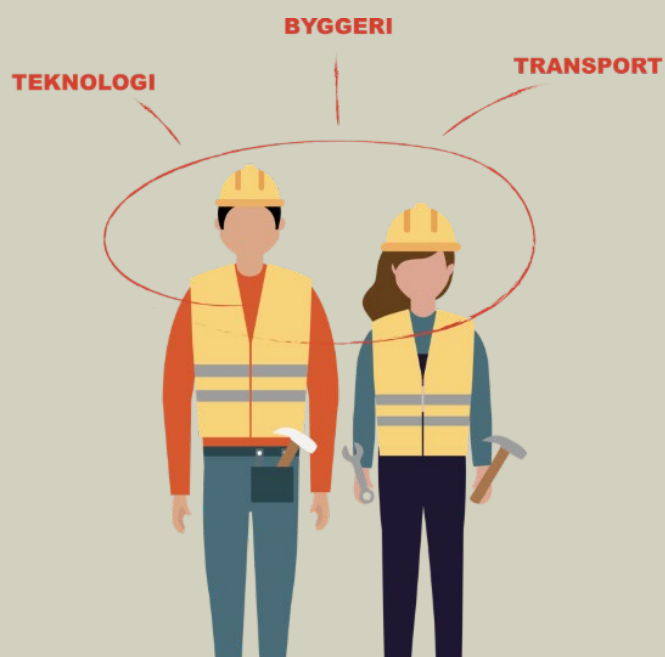

KVALITET PÅ LÆREPLADSEN: TEKNOLOGI, BYGGERI OG TRANSPORT

Analysen er finansieret med støtte fra Grundejernes Investeringsfond og midler fra forskningsreserven 2023. Den er udarbejdet af DEA i regi af Center for Viden om Erhvervsuddannelser (CEVEU), som er et tværinstitutionelt forskningssamarbejde bestående af Københavns Professionshøjskole, Aalborg Universitet, Aarhus Universitet og Tænk tanken DEA. Det er dog alene DEA, som står til ansvar for rapportens resultater og konklusioner.

Udarbejdet af
Helle Marie Stoltenborg, seniorkonsulent
Signe Koch, seniorøkonom
Oscar Dreyer Weede, projektassistent
Frederikke Lauridsen, praktikant

December 2025

Tænk tanken DEA
Fiolstræde 44
1171 København K
www.dea.nu

Indhold

Baggrund	6
Hovedkonklusioner	8
Lærepladser inden for "Teknologi, byggeri og transport"	10
Data og metode	17
Litteraturliste	20

01

Baggrund

Baggrund

Manglen på faglærte har betydet, at erhvervsuddannelserne i årevis har været et politisk fokusområde, senest med den politiske aftale om en markant styrkelse af erhvervsuddannelserne (BUVM, 2025a). Det fokus har bl.a. handlet om at tiltrække og fastholde elever på erhvervsuddannelserne. Søgetallene til ungdomsuddannelserne har i årevis vist, at kun cirka 20 pct. søger en erhvervsuddannelse direkte efter grundskolen (BUVM, 2025b). Samtidig er frafaldet på erhvervsuddannelserne næsten fire gange større end på de gymnasiale uddannelser (BUVM, 2023).

Historisk set har der været mest fokus på og viden om skoledelen af erhvervsuddannelserne. Den seneste tid har der dog været mere opmærksomhed på oplæringsdelen, hvilket er centralt, da den fylder størstedelen på erhvervsuddannelserne. Senest er der med DR's dokumentarserie "Lortelærling" (2025) kommet meget opmærksomhed på kvaliteten af oplæring på lærepladserne.

Reformen af ungdomsuddannelsessystemet frem mod 2030 forstærker yderligere behovet for at sikre god kvalitet på danske lærepladser. Med udfasningen af grundforløb 1 og forkortelsen af grundforløb 2 på erhvervsuddannelserne rykker oplæringen tættere på elevens uddannelsesstart. Dermed vil oplæringen stå endnu mere centralt og udgøre en større del af den samlede uddannelse end tidligere.

Denne rapport bidrager med viden om oplæringsforløbet ved at undersøge, hvordan arbejdspladserne oplever rollen som læreplads¹, og hvad de mener, kendetegner kvalitet i oplæringen.

Projektet kommer i forlængelse af DEAs tidligere undersøgelser "Kvalitet i erhvervsuddannelserne" (DEA, 2022) og "Kvalitet på lærepladsen – Lærlingeperspektivet" (DEA, 2024), som fokuserede på skoledelen og lærlinges oplevelse af kvalitet. Ved nu at fokusere på arbejdspladsernes oplevelser kan vi få viden om lærepladser fra flere perspektiver. Analysen siger ikke noget om, hvordan erhvervsskolerne oplever kvaliteten af lærepladserne eller samarbejdet med dem, hvilket med fordel kan undersøges i en fremtidig undersøgelse.

Projektet "Kvalitet på lærepladsen – arbejdsgivervinkel" består af følgende udgivelser:

1. Opsamling og anbefalinger
2. Arbejdspladsers oplevelser med at være læreplads

2a. Lærepladser inden for "Teknologi, byggeri og transport"

3. Sammenligning mellem lærepladsers og lærlinges oplevelser.

Dette notat, "Kvalitet på lærepladsen: Teknologi, byggeri og transport", dykker ned i svarene fra lærepladser, som rapporterer, at de har lærlinge inden for "Teknologi, byggeri og transport". Rapporten dykker et skridt dybere ned og ser på, om der er forskel på, hvad virksomhederne svarer, alt efter hvor store de er.

¹ For overskuelighedens skyld bruger vi betegnelsen "læreplads" inden for alle hovedområder, selvom vi er opmærksomme på, at der differentieres mellem "elevplads" og "læreplads" inden for forskellige hovedområder og uddannelser. Vi bruger derfor også betegnelsen "lærling", selvom nogle hovedområder bruger betegnelsen "elev".

02

Hovedkonklusioner

Hovedkonklusioner

- Tilfredsheden med at være læreplads er generelt stor, men der er forskelle mellem lærepladserne inden for "Teknologi, byggeri og transport" alt efter virksomhedens størrelse. De største virksomheder er mest tilfredse, mens de mindste ligger lavere. De øvrige hovedområder placerer sig i midten.
- Udfordringer med at have lærlinge opleves af mange lærepladser, men især de mindste virksomheder inden for "Teknologi, byggeri og transport" skiller sig ud med de største andele, idet 11 pct. svarer "I meget høj grad" og 16 pct. "I høj grad". Øvrige grupper ligger tættere på hinanden med en andel på knap 20 pct. i de to svarkategorier tilsammen.
- Organiseringen varierer betydeligt, idet små lærepladser inden for "Teknologi, byggeri og transport" langt oftere mangler en fast lærlingeansvarlig – det gælder for cirka 40 pct. De største lærepladser ligner virksomheder uden for hovedområdet og har oftere en ansvarlig på plads.
- Behovet for introduktion til oplæring og kurser til medarbejdere stiger med virksomhedsstørrelsen, særligt inden for "Teknologi, byggeri og transport". De største lærepladser efterspørger i højest grad både introduktion til oplæring og korte kurser til andre medarbejdere.
- Vurderingen af, om lærlingene lærer det faglige håndværk, ligger højt i alle grupper, og forskellene mellem lærepladserne er beskedne. Når man ser på andelen, der svarer "I meget høj grad" og "I høj grad" samlet, ligger grupperne på næsten samme niveau.

03

**Lærepladser inden for "Teknologi,
byggeri og transport"**

Lærepladser inden for "Teknologi, byggeri og transport"

Tilfredshed og udfordringer

Virksomheder inden for "Teknologi, byggeri og transport" udgør 55 pct. af de virksomheder, som har besvaret spørgeskemaet, jf. tabel 1. 23 pct. af virksomhederne er virksomheder med 1-10 årsværk inden for "Teknologi, byggeri og transport", 20 pct. har 10-50 årsværk, og 12 pct. har mere end 50 årsværk.

Tabel 1 // Fordeling af virksomheder, der har besvaret spørgeskemaet

	Antal	Andel
Andre	2.517	45 %
TBT 1-10 årsværk	1.275	23 %
TBT 10-50 årsværk	1.111	20 %
TBT 50+ årsværk	660	12 %
I alt	5.563	

Kilde: egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik og spørgeskemaundersøgelse ved DST Survey for DEA

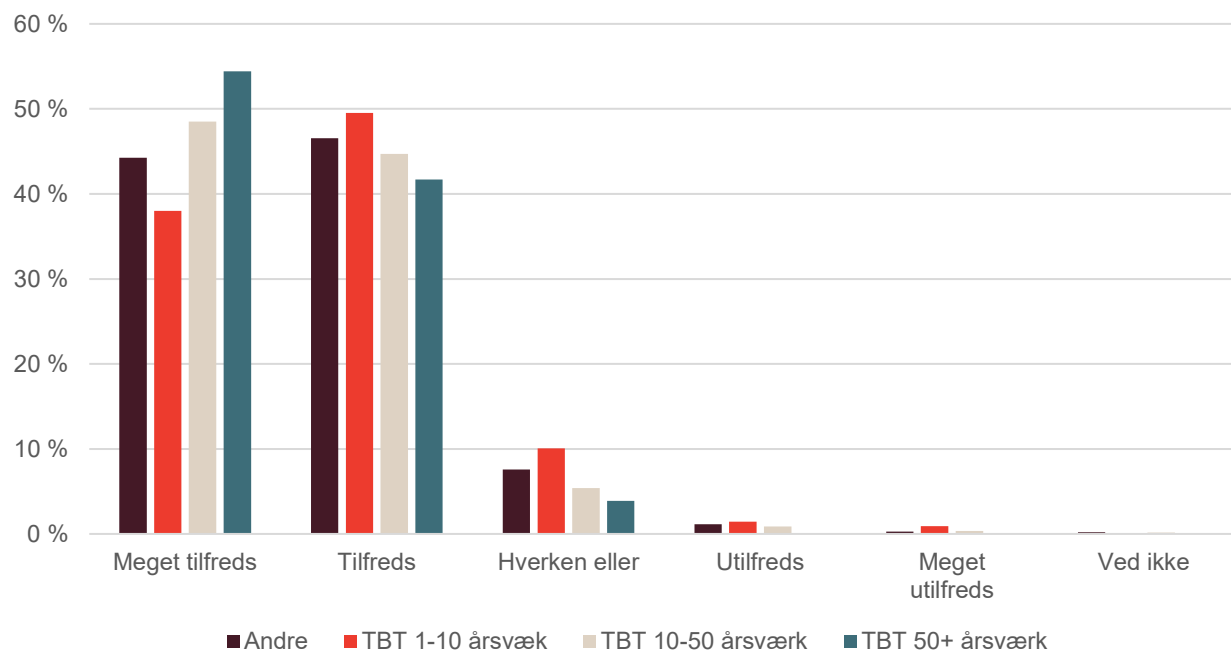
Anm.: N = 5.563, som er arbejdspladser, der havde lærlinge i perioden 1. oktober 2022 til og med 31. januar 2023.

Blandt virksomheder inden for "Teknologi, byggeri og transport" varierer tilfredsheden med at være læreplads på tværs af virksomhedsstørrelse med de største virksomheder som de umiddelbart mest tilfredse, jf. Figur 2. I virksomheder med over 50 årsværk svarer omkring 55 pct., at de er meget tilfredse, mens andelen er omkring 48 pct. i virksomheder med 10-50 årsværk, og cirka 38 pct. i virksomheder med 0-10 årsværk.

Ser man på andelen, der er tilfredse, ligger niveauerne mellem cirka 42 og 50 pct. på tværs af grupperne. Andelen, der svarer "Hverken tilfreds eller utilfreds", er størst blandt de mindste virksomheder inden for "Teknologi, byggeri og transport" – omkring 10 pct. – mens den er mindre i de øvrige grupper. Kun en meget lille andel angiver utilfredshed eller stor utilfredshed.

Blandt virksomheder uden for "Teknologi, byggeri og transport" ligger andelen af virksomheder, der er meget tilfredse, omkring 44 pct., hvilket er tættere på de mindste virksomheder inden for "Teknologi, byggeri og transport" end på de større.

Figur 2 // Hvor tilfreds er din arbejdsplads med at være læreplads?

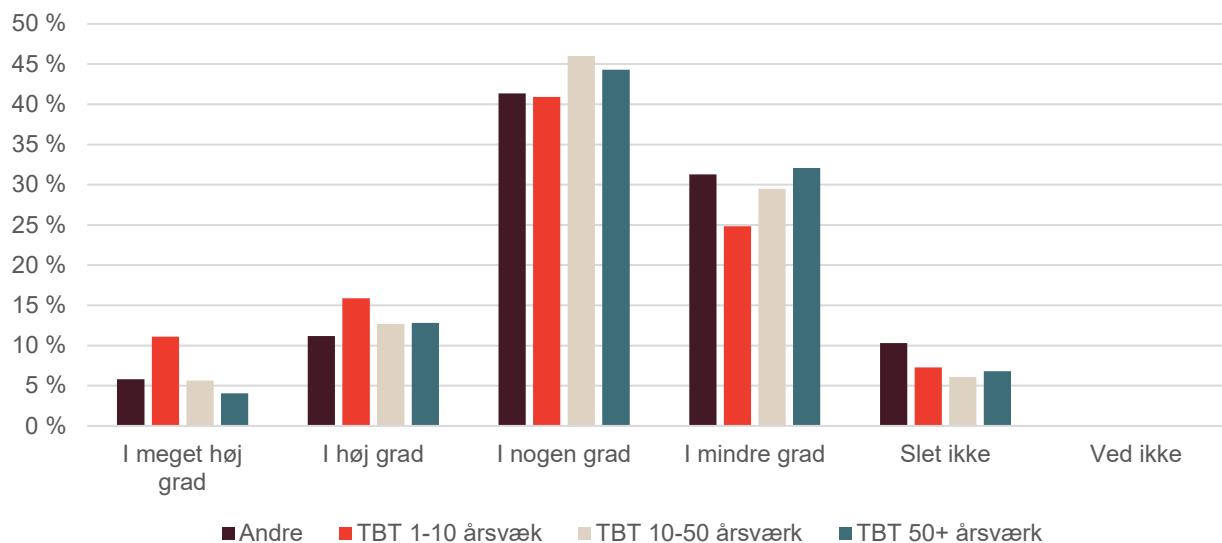

Kilde: egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik og spørgeskemaundersøgelse ved DST Survey for DEA
 Anm.: N = 5.563, som er arbejdspladser, der havde lærlinge i perioden 1. oktober 2022 til og med 31. januar 2023.

Knap halvdelen – omkring 40-45 pct. – har i nogen grad oplevet udfordringer med at have lærlinge, jf. Figur 3. De mindste virksomheder inden for "Teknologi, byggeri og transport" skiller sig ud som dem, der oplever flest udfordringer. Her svarer 11 pct. "I meget høj grad" og 16 pct. svarer "I høj grad". Samlet set er det altså godt hver fjerde af de mindste virksomheder, der har oplevet markante udfordringer med at have lærlinge. Til sammenligning er det knap hver fjerde af de større virksomheder inden for samme hovedområder, der har oplevet det samme.

Omkring 25-30 pct. af lærepladserne i alle grupper svarer, at de kun i mindre grad har oplevet udfordringer. Andelen, der svarer "Slet ikke", ligger mellem 6 og 10 pct., og her er det de andre hovedområder, der i højest grad svarer "Slet ikke". Alt i alt tyder det på, at virksomheder inden for "Teknologi, byggeri og transport" i lidt højere grad oplevet udfordringer med at have lærlinge, sammenlignet med virksomheder inden for de øvrige hovedområder.

Figur 3 // Har I oplevet udfordringer med at have lærlinge?

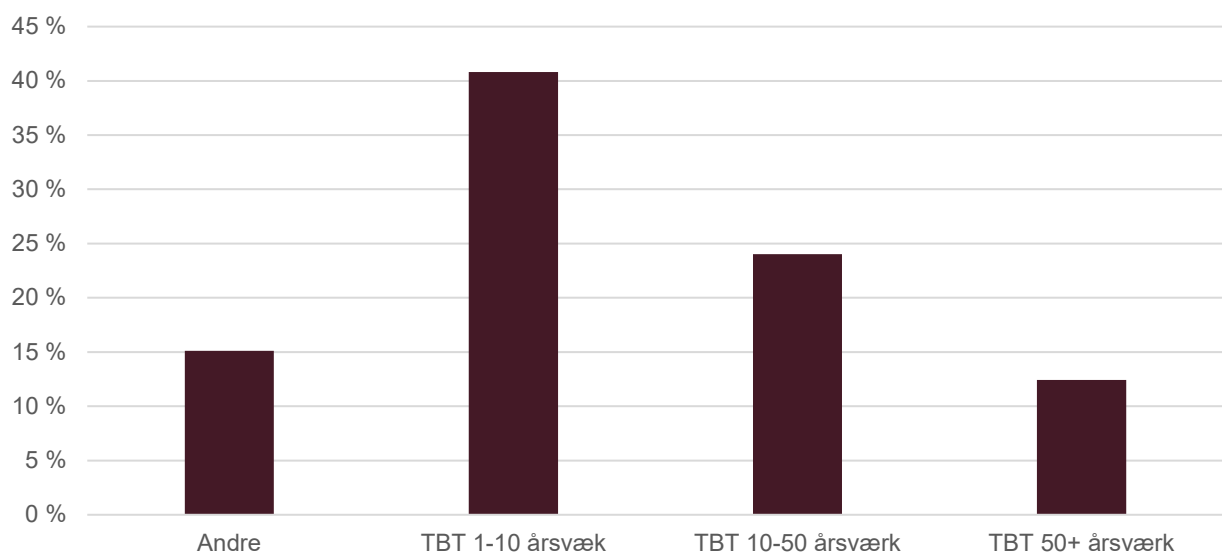
Kilde: egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik og spørgeskemaundersøgelse ved DST Survey for DEA
Anm.: N = 5.563, som er arbejdspladser, der havde lærlinge i perioden 1. oktober 2022 til og med 31. januar 2023.

Lærlingeansvarlig og kurser

Blandt virksomheder inden for "Teknologi, byggeri og transport" varierer andelen af virksomheder, der ikke har en fast lærlingeansvarlig, betydeligt med virksomhedsstørrelsen, jf. Figur 4. I de mindste virksomheder med 0-10 årsværk er andelen størst med 41 pct. For virksomheder med 10-50 årsværk ligger andelen omkring 24 pct., mens den i de største virksomheder med over 50 årsværk er 12 pct.

Blandt virksomheder uden for hovedområdet er det cirka 15 pct., der ikke har en fast ansvarlig, og de ligger dermed tæt på de største virksomheder inden for "Teknologi, byggeri og transport".

Figur 4 // Andel af virksomhederne, der ikke har en fast lærlingeansvarlig

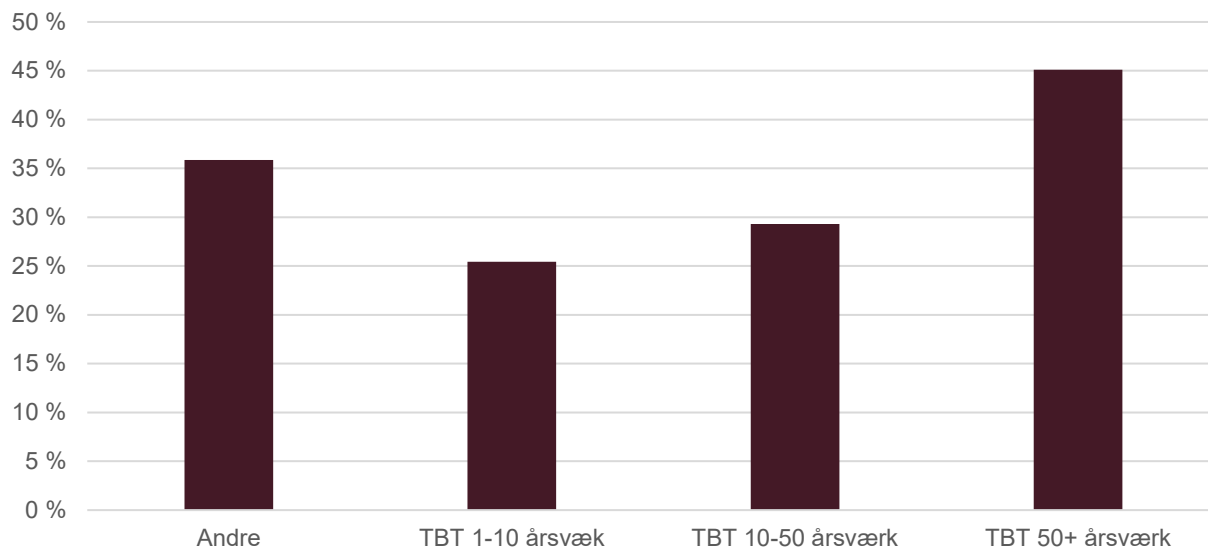

Kilde: egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik og spørgeskemaundersøgelse ved DST Survey for DEA
Anm.: N = 5.563, som er arbejdspladser, der havde lærlinge i perioden 1. oktober 2022 til og med 31. januar 2023.

I de mindste virksomheder med 0-10 årsværk har 25 pct. af de lærlingeansvarlige fået en introduktion til oplæring, jf. Figur 5. Denne andel varierer dog en del alt efter virksomhedsstørrelsen, da virksomheder med 10-50 årsværk har en andel på 29 pct., mens den stiger til cirka 45 pct. i de største virksomheder med over 50 årsværk.

Blandt virksomheder uden for hovedområdet er det omkring 35 pct., der har givet de lærlingeansvarlige en introduktion, hvilket ligger mellem de mindste og de største virksomheder inden for "Teknologi, byggeri og transport".

Figur 5 // Andel af virksomheder, hvor lærlingeansvarlige har fået introduktion til at oplære

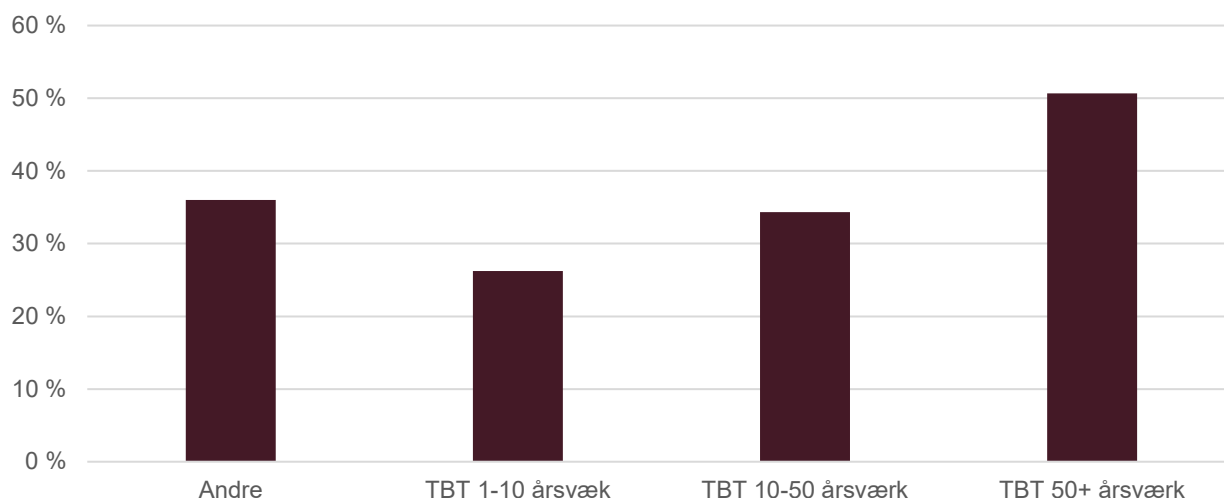

Kilde: egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik og spørgeskemaundersøgelse ved DST Survey for DEA

Anm.: N = 5.563, som er arbejdspladser, der havde lærlinge i perioden 1. oktober 2022 til og med 31. januar 2023.

Omkring 35 pct. af virksomhederne uden for "Teknologi, byggeri og transport" svarer, at der er behov for et kort kursus til medarbejdere med kontakt til lærlinge, jf. Figur 6. I de mindste virksomheder inden for "Teknologi, byggeri og transport" med 0-10 årsværk er det cirka 25 pct., der vurderer, at der er behov for et sådant kursus. Andelen stiger til 34 pct. blandt virksomheder med 10-50 årsværk og er størst i de største virksomheder med over 50 årsværk, hvor 51 pct. tilkendegiver et behov.

Figur 6 // Andel af virksomheder, der mener, at der er behov for et kort kursus til medarbejdere med kontakt til lærlinge

Kilde: egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik og spørgeskemaundersøgelse ved DST Survey for DEA

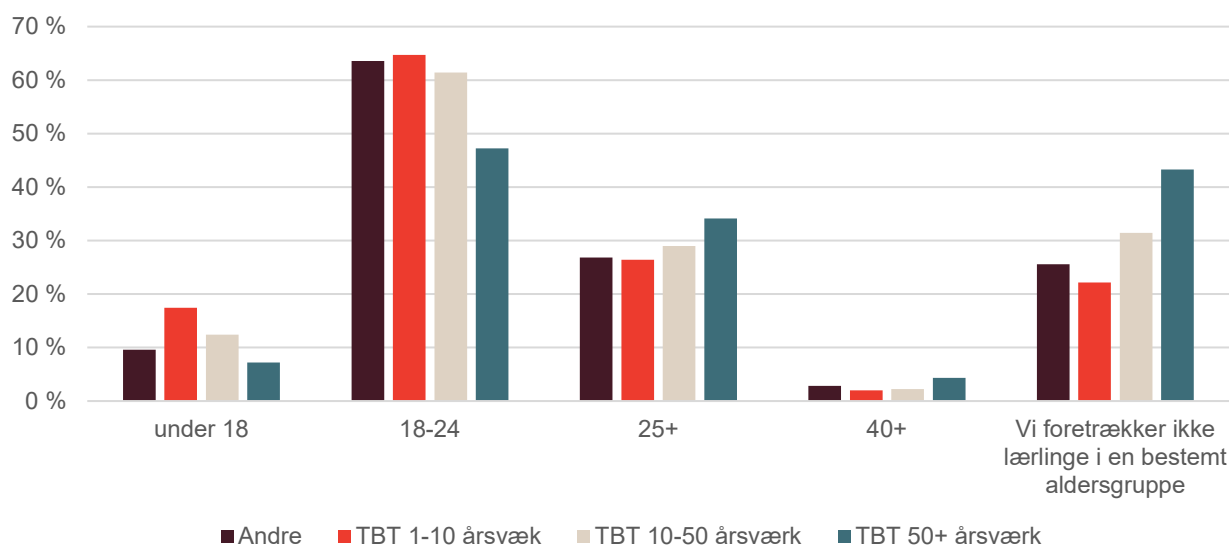
Anm.: N = 5.563, som er arbejdspladser, der havde lærlinge i perioden 1. oktober 2022 til og med 31. januar 2023.

Lærlingene

Lærepladserne foretrækker klart lærlinge i alderen 18-24 år, men der er forskelle mellem grupperne, jf. Figur 7. Andelen, der foretrækker 18-24-årige, ligger omkring 60-65 pct., udover hos de helt store virksomheder inden for "Teknologi, byggeri og transport", hvor det er 47 pct. Generelt har de store virksomheder ikke helt så stærke præferencer, idet 43 pct. svarer, at de ikke foretrækker, at deres lærlinge har en bestemt alder.

Når det gælder præference for lærlinge under 18 år, er niveauerne generelt lave, men forskellene går fra omkring 17 pct. hos de mindste virksomheder til kun omkring 7 pct. i de største virksomheder inden for "Teknologi, byggeri og transport". De øvrige ligger omkring 10 pct.

Figur 7 // Hvilke aldersgrupper foretrækker i, at jeres lærlinge er i?

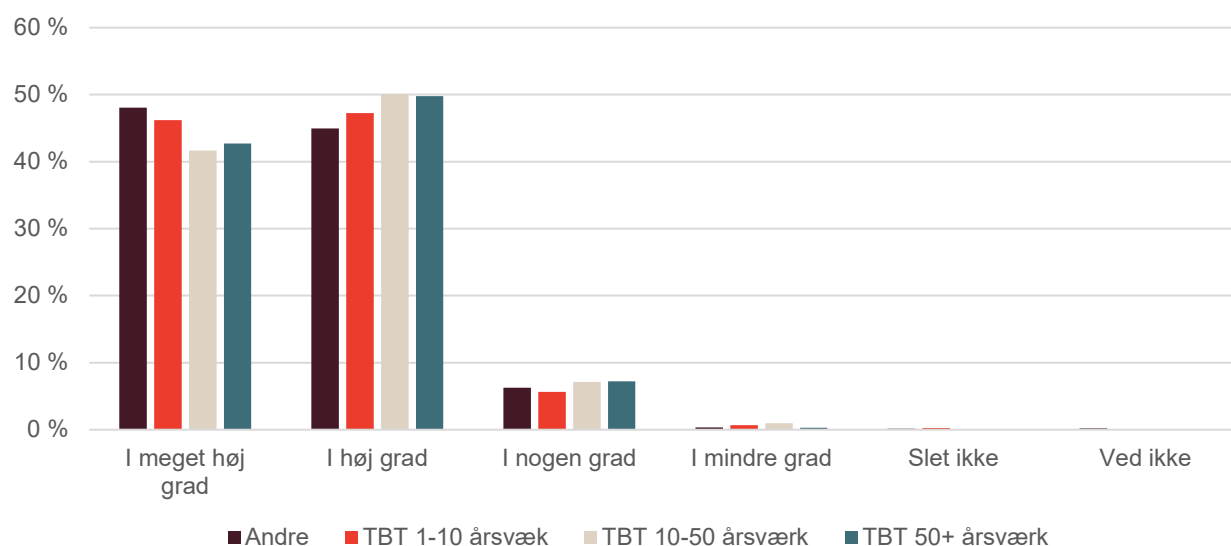
Kilde: egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik og spørgeskemaundersøgelse ved DST Survey for DEA

Anm.: N = 5.563, som er arbejdspladser, der havde lærlinge i perioden 1. oktober 2022 til og med 31. januar 2023.

Lærepladserne vurderer generelt, at de i høj grad lykkes med at få lærlingene til at lære det faglige håndværk, og forskellene mellem de forskellige grupper er små, jf. Figur 8. Blandt lærepladser uden for "Teknologi, byggeri og transport" svarer omkring halvdelen, at de i meget høj grad lykkes, mens andelen ligger lidt lavere hos især de største lærepladser inden for "Teknologi, byggeri og transport".

I kategorien "I høj grad" ligger alle grupper på et tilsvarende niveau – mellem 45 og 50 pct. – og med de store lærepladser højest. Kun få lærepladser (på tværs af alle størrelser) vurderer, at de kun i nogen grad eller i mindre grad lykkes. Lægger man "I meget høj grad" og "I høj grad" sammen, er der stort set ingen forskel på grupperne, men der er en svag tendens til, at de mindste lærepladser inden for "Teknologi, byggeri og transport" samt de øvrige synes, at de i lidt højere grad lykkes med at få lærlingene til at lære det faglige håndværk.

Figur 8 // Synes du, at I lykkes med, at lærlingene lærer det faglige håndværk, de skal bruge efter deres uddannelse?

Kilde: egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik og spørgeskemaundersøgelse ved DST Survey for DEA

Anm.: N = 5.563, som er arbejdspladser, der havde lærlinge i perioden 1. oktober 2022 til og med 31. januar 2023.

04

Data og metode

Data og metode

Spørgeskema

Spørgeskemaets opbygning samt temaerne og kvalitetsparametrene i spørgeskemaet er lavet på baggrund af DEAs kvalitetsmodel (2022), den forudgående rapport om kvalitet fra lærlingenes perspektiv (DEA, 2024), andre undersøgelser om oplæring samt ovenstående interviews med lærlingeansvarlige.

Inden udsendelsen af spørgeskemaet pilottestede vi det på 12 lærlingeansvarlige. Vi prioriterede at finde lærlinge inden for alle fire hovedområder for at sikre os, at spørgsmålene var relevante for dem alle.

I spørgeskemaet havde vi også opmærksomhed på, at en del af de lærlingeansvarlige kan være udfordrede med hensyn til at læse, hvorfor formuleringerne af spørgsmålene er gjort så let forståelige som muligt, og det samme gælder invitationsbrevet om at udfylde spørgeskemaet. Derudover forsøgte vi at begrænse tekst-mængden.

Spørgeskemaet blev først sendt ud til 1.000 tilfældigt udvalgte arbejdssteder for at teste, hvordan respondenterne svarede, og hvordan selve spørgeskemaet fungerede. Dette førte ikke til ændringer i spørgeskemaets opsætning eller indhold, og besvarelserne fra pilottesten indgår i den samlede stikprøve. Indsamlingen af data via spørgeskemaundersøgelsen er gennemført af DST Survey for DEA i perioden 21.11.2024 til 31.1.2024.

Populationen består af arbejdssteder, som har haft en elev/lærling på et tidspunkt i perioden 1. oktober 2022 til og med 31. januar 2023, som var den periode, hvor vi gennemførte spørgeskemaundersøgelsen blandt lærlinge (DEA, 2024). Populationen til denne undersøgelse har således taget udgangspunkt i populationen fra lærlingeundersøgelsen, således at vi har taget de arbejdssteder (produktionsenhedsnumre/p-numre), som lærlingene havde som læreplads, fra vores tidligere undersøgelse. Begrundelsen for dette er, at vi gerne vil kunne sammenligne besvarelserne fra lærlingene og fra lærepladserne.

Efter at DST Survey tjekkede p-numrene i det erhvervsstatistiske register (ESR), bestod populationen af 27.312 p-numre/arbejdssteder.

For at få fat i arbejdsstederne kontaktede Danmarks Statistik alle CVR-numre, som var med i populationen, og bad CVR-enheden om at sende invitationen til undersøgelsen videre til op til ti arbejdssteder. Den øvre grænse på ti blev sat for ikke at overbebyrde CVR-numrene. Dette medførte, at hvis CVR-enheden havde ti eller færre arbejdssteder, som havde haft en elev/lærling, blev alle arbejdssteder udtrukket til stikprøven, men hvis den havde mere end ti arbejdssteder, så blev ti tilfældigt udvalgt. Af invitationen til at deltage i undersøgelsen fremgik det, at invitationen var henvendt "til en person for lærlinge/elever på jeres arbejdsplads".

Undersøgelsens nettostikprøve udgør 24.567 arbejdssteder. Danmarks Statistik sendte tre udsendelser pr. arbejdssted til virksomhedernes CVR-nummer – én hovedudsendelse samt to påmindelser. Derudover foretog DST Survey telefonisk påmindelse til udvalgte brancher med lav svarprocent, herunder brancherne Offentlig administration, undervisning og sundhed samt Erhvervsservice.

Der er indsamlet i alt 5.563 svar. Herudover er der 309 delvist gennemførte besvarelser. Det er kun fuldt gennemførte besvarelser, der indgår i resultaterne og tælles med i svarprocenten for undersøgelsen. Svarprocenten er beregnet til 22,6 pct. Der er konstrueret vægte, som gør, at svardata er repræsentative for den samlede population.

I den tidligere rapport med lærlingeperspektivet ser vi på forskelle mellem hovedområder, men i denne rapport ser vi på både hovedområder og brancher. Det skyldes, at hovedområderne er rapporteret af virksomhederne selv i spørgeskemaundersøgelsen, mens brancheinformation kan kobles til CVR-nummer.

05

Litteraturliste

Litteraturliste

BUVM (2025a). "Aftale om en markant styrkelse af erhvervsuddannelserne". <https://www.uvm.dk/-/media/filer/uvm/aktuelt/pdf25/maj/aftale-om-en-markant-styrkelse-af-erhvervsuddannelserne.pdf>

BUVM (2025b). "Årets søgetal til landets ungdomsuddannelser viser samme tendenser som sidste år". <https://uvm.dk/aktuelt/nyheder/2025/april/01042025-aarets-soegetal-til-landets-ungdomsuddannelser-viser-samme-tendenser-som-sidste-aar/>

BUVM (2023). "Frafaldet på erhvervsuddannelser er næsten fire gange større end på gymnasiale uddannelser". <https://uvm.dk/aktuelt/nyheder/2023/september/230907-frafaldet-paa-erhvervsuddannelser/>

DEA (2024). Notat 1: "Opsamlingsnotat og anbefalinger – kvalitet på lærepladsen". https://www.datocms-assets.com/22590/1724326971-notat-1-opsamlingsnotat-og-anbefalinger_kvalitet-pa-laerepladsen.pdf

DEA (2024). Notat 3: "Svar fra lærlinge på tværs af hovedområder – kvalitet på lærepladsen".

DEA (2022). "Kvalitet i erhvervsuddannelserne". <https://dea.nu/publikationer/kvalitet-i-erhvervsuddannelserne/>

DR (2025). "Bare en lortelærling". https://www.dr.dk/drtv/saeson/bare-en-lortelaerling_548416

Tænk tanken DEA
Fiolstræde 44
1171 København K
www.dea.nu